

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

14.5.2008

B6-0220/2008

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatavate küsimuste B6-0153/2008 ja B6-0154/2008 alusel

vastavalt kodukorra artikli 108 lõikele 5

Esitaja(d): Elly de Groen-Kouwenhoven, Caroline Lucas ja Angelika Beer

fraktsiooni Verts/ALE nimel

(Vaesestatud) uraani sisaldavad relvad ja nende mõju inimeste tervisele ning keskkonnale – nende relvade kasutamise ülemaailmse keelustamise suunas

Euroopa Parlamendi resolutsioon (vaesestatud) uraani sisaldavate relvade ja nende mõju kohta inimeste tervisele ning keskkonnale – nende relvade kasutamise ülemaailmse keelustamise suunas

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 17. jaanuari 2001. aasta, 13. veebruari 2003. aasta ja 17. novembri 2005. aasta resolutsioone tavarelvades uraani (sealhulgas vaesestatud uraani) kasutamise kahjuliku mõju kohta, nõuab:
 - a) laiaulatuslikku uurimist seoses (vaesestatud) uraani kasutamisega sõjalistes operatsioonides Balkanil, Iraagis, Afganistanis ja muudes piirkondades ning selle mõjuga sõjaväelastele ja tsiviilisikutele ning nende riigile, mille tulemustest tuleb teavitada parlamenti;
 - b) kõikide ELi ja NATO liikmete poolt moratooriumi kehtestamist kooskõlas ELi ettevaatuspõhimõttega;
 - c) ülemaailmse moratooriumi kehtestamist, eesmärgiga taolised relvad täielikult keelustada;
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri poolt sõdades ja relvastatud konfliktides keskkonna ohustamise vältimise rahvusvahelisel päeval (6. november 2002) peetud kõnet, kus ta märkis, et „kuigi rahvusvahelised konventsioonid hõlmavad tuuma-, keemia- ja bioloogilisi relvi, ohustavad keskkonda uued tehnoloogiad nagu vaesestatud uraani sisaldav laskemoon”;
- võttes arvesse ÜRO peaassamblee resolutsiooni 62/30 vaesestatud uraani sisaldava relvastuse ja laskemoona kasutamise mõjude kohta, mis võeti suure häälteenamusega vastu 5. detsembril 2007, ja milles rõhutati vaesestatud uraani sõjalisel otstarbel kasutamise probleemi, ning kus nõuti ÜRO liikmesriikidelt ja asjaomastelt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, et nad uuriksid uuesti uraani sisaldavate relvade kasutamisest tervisele põhjustatud ohtusid ja esitaksid sellekohase aruande ÜRO peaassamblee 63. istungjärgul;
- võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5,
 - A. arvestades, et (vaesestatud) uraani on kaasaegses sõjapidamises laialdaselt kasutatud nii laskemoonana maa- ja linnakeskkonnas tugevdatud sihtmärkide hävitamiseks kui ka tugevdatud soomusena raketi- või suurtükirünnakute tõrjumiseks;
 - B. arvestades, et alates selle kasutamisest liitlaste poolt esimeses Iraagi vastases sõjas on tuntud tõsist muret radioaktiivse kiirguse ja keemilise saaste pärast, mida tekitavad nende relvadega tugevate sihtmärkide tabamisel tekkivad väikesed uraaniosakesed; arvestades, et samuti on väljendatud muret sihtmärke mittetabavate laengute põhjustatud pinnase ja põhjavee saastumise pärast;

- C. arvestades, et hoolimata asjaolust, et teadusuuringutega ei ole seni suudetud leida põhjanevõimude soovimatusest võimaldada sõltumatuid ja õigeaegseid uuringuid, on arvukalt tunnistusi nende kahjuliku ning sageli surmava mõju kohta nii sõjaväelastele (nt Balkanilt naasnud Itaalia sõjaväelased) kui ka tsiviilisikutele (nt rasedad naised ja nende väärarenenud lapsed Iraagis);
- D. arvestades, et viimastel aastatel on olnud suur edasimineku vaesestatud uraani poolt keskkonnale ja tervisele põhjustatud ohtude mõistmises ning on viimane aeg, et rahvusvahelised sõjandusstandardid viidaks sellega kooskõlla;
- E. arvestades, et vaesestatud uraani kasutamine sõjapidamises on vastuolus rahvusvahelise, humanitaar- ja keskkonnavalase statuut- ja tavaõiguse peamiste eeskirjade ja põhimõtetega;
1. nõuab, et liikmesriigid järgiks ÜRO 5. detsembri 2007. aasta resolutsiooni punkti 1 ning esitaksid aruande oma arvamustega vaesestatud uraani sisaldava relvastuse ja laskemoona kasutusmõjude kohta enne juuni lõppu;
 2. soovib, et ELi kõrge esindaja lisaks vaesestatud uraani sisaldava laskemoona kasutamise keelustamise vajaduse Euroopa julgeolekustrateegia tulevaste läbivaatamisse;
 3. soovib, et nõukogu ja komisjon teostaksid laiaulatuslikud uuringud vaesestatud uraani kasutamise kohta kõikides piirkondades, kus Euroopa sõjaväelased ja tsiviilisikud on viibinud rahvusvaheliste operatsioonide raames; nõuab, et nii NATO kui ka USA osaleksid täielikult nendes uuringutes;
 4. nõuab, et liikmesriigid ei kasutaks tulevaste operatsioonide raames vaesestatud uraani sisaldavaid relvi Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonides ning ei kasutaks sõjaväelasi ega tsiviilisikuid piirkondades, kus ei saa tagada, et vaesestatud uraani ei ole kasutatud või ei hakata kasutama;
 5. nõuab, et liikmesriigid, nõukogu ja komisjon esitaksid oma missioonidel viibivatele sõjaväelastele ja tsiviilisikutele ning samuti organisatsioonidele, mille alluvuses nad tegutsevad, täieliku teabe võimaluse kohta, et vaesestatud uraani on kasutatud või võidakse kasutada nende tegevuspiirkonnas, ning et nad võtaksid piisavad kaitsemeetmed;
 6. kutsub liikmesriike, nõukogu ja komisjoni üles käivitama vaesestatud uraaniga saastatud piirkondade (sealhulgas katsetuste läbiviimise alade) keskkonnavalast uurimist ning pakkuma täielikku toetust, sealhulgas rahalist toetust, projektidele, mis abistavad ohvreid ja nende sugulasi ning samuti saastatud piirkondade puhastamise operatsioonideks;
 7. kutsub kõiki ELi ja NATO liikmesriike üles säilitama või kehtestama keeldu või vähemalt moratoriumi vaesestatud uraani sisaldavate relvade kasutamisele ning süstemaatiliselt peatama seda tüüpi relvade tootmist ja hankeid;
 8. kutsub liikmesriike ja nõukogu üles võtma ÜRO või „vabatahtliku koalitsiooni” kaudu juhtpositsiooni rahvusvahelise lepingu saavutamiseks, millega kehtestataks keeld uraani

sisaldavate relvade väljatöötamisele, tootmisele, varude soetamisele, võõrandamisele, katsetamisele ja kasutamisele, ning millega tagataks olemasolevate varude hävitamine või ümbertöötlemine;

9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, NATOle ja NATO parlamentaarsele assambleele, ÜROle ja ÜRO keskkonnaprogrammile, Euromilile, Rahvusvahelise Punasele Ristile, Maailma Terviseorganisatsioonile, uraani sisaldavate relvade keelustamise rahvusvahelisele koalitsioonile ning Iraagi meditsiiniühingule;